

ادامه از صفحه ۶

۱۳ آبان؛ پرشش پابرجا

چه کسانی و چه نیروهایی در روی صحنه یا در پشت صحنه موجب ادامه آن شدند تا کارتر انتخاب نشود؟». عبدی در پاسخ به یزدی نوشته بود: «من نه درصدمدم و نه می توانم و نه می‌خواهم که وجود اتفاقات پشت پرده را نفی کنم. به‌ویژه آنکه دانشجویان در این بخش از ماجرا دخالت مستقیمی نداشته‌اند و اگر هم نکته‌ای بود، به علت آنکه یک سال آخر را با دوستان دانشجویان نبودم، بنده اطلاعی ندارم؛ هرچند اگر چنین مسئله‌ای وجود داشت، به احتمال فراوان در این سال‌ها مطلع می‌شدم. این را هم می‌دانم که طرفداران حزب دموکرات به‌شدت با این ایده موافق هستند. گری سبک می‌گوید اتفاقی افتاد که اجازه حل ماجرا داده نشد؛ ولی اینکه چنین امری را قطعی بدانیم، درست نیست و اگر این‌منطق را بپذیریم،

دراین‌صورت موارد مشابهی در موضوعات دیگر هم مطرح خواهد شد که معلوم نیست مورد پسند آقای دکتر یزدی باشد. اگر هم چنین چیزی باشد، باید مدعی دلایل و شواهد خود را ارائه دهد. اوایل انقلاب چند نفر را در اصفهان به‌عنوان جاسوس گرفته بودند. وقتی از دستگیرکنندگان پرسیدند دلایل و ادله شما چیست، گفتند اینها جاسوس‌های خبره هستند و اثری از جاسوسی خود بر جای نمی‌گذارند و بی دلیلی بهترین دلیل است! حالا هم هرجا نتوانیم تحلیل درست از مسئله ارائه دهیم، نمی‌توانیم آن را لزوماً به دست‌های ناپیدا ربط دهیم؛ ولی بدتر اینکه ایشان به‌گونه‌ای نوشته‌اند که دانشجویان از این ماجرا مطلع هستند و تاکنون آن را نگفته‌اند! معلوم نیست ایشان که از اصل ماجرا بی‌اطلاع هستند، از کجا می‌دانند که دانشجویان از این ماجرا اطلاع دارند؟ و به‌علاوه ساختار تشکیلاتی و حرفه‌ای دانشجویان به‌گونه‌ای نیست که بتوانند وارد این نوع زدوبندها شوند و آن را پنهان هم نگه دارند. شاید بتوان گفت که کسی آنان را بازی دهد، همچنان که می‌توان این ادعا را برای بزرگ‌ترها هم طرح کرد که طبعاً برای این ادعا باید شواهد و قرائن داشت، ولی نمی‌توان گفت که آنان در جریان بوده‌اند و ۳۳ سال آن را پنهان کرده‌اند! اتفاقاً بخش آخر آزادی گروگان‌ها هم که پس از انتخاب ریگان بود، مؤید این ادعااست که موضوع ربطی به انتخاب‌شدن یا نشدن کارتر و ریگان نداشته است. اگر بخواهیم درباره اتفاقات سیاسی براساس تئوری توطئه تحلیل کنیم، آن‌گاه مسائل دیگری هم خواهد بود که براساس همین نظریه افراد را بتوان متهم کرد که در اینجا از طرح آنها می‌گذرم. امیدوارم که این مطلب بتواند به ما کمک کند که در فهم و تحلیل مسائل تاریخی، شیوه‌ای مقبول‌تر و علمی‌تر را تجربه کنیم». یزدی به روایت عبدی به این‌مقاله پاسخ نمی‌دهد. اکنون نه یزدی در قید حیات است و نه بازرگان؛ اما موسوی‌خوئینی‌ها و عبدی هستند و تحلیل خود را از ۱۳ آبان ارائه می‌دهند؛ واقعه‌ای که هر روز یکی دیگری را متهم می‌کند و در این بازه زمانی خیلی‌ها هم از دنیا رفته‌اند.

تجربه‌ای که به قیمتی گران آموختیم

نتیجه اینکه هر روز به جای چند دقیقه سخنرانی غربی‌ها درباره ایران در لایه‌لای چندین مطلب دیگر، نیم ساعت در کمیته راجع به ایران صحبت می‌شدد. ما به دست خودمان بحث کمیته را به سمت ایران سوق می‌دادیم؛ درحالی‌که به اشتباه فکر می‌کردیم این کار برای دفاع از جمهوری اسلامی لازم است. این از تجربیاتی به شمار می‌رود که ما به قیمت زیادی یاد گرفتیم؛ اما دوستان جدید نمی‌خواهند باور کنند که اگر روشمان را عوض کردیم، از سر بی‌اعتقادی و بی‌غیرتی نبود، بلکه به خاطر تجربیاتی کسب‌شده بود که الان دوباره آن کارها را تکرار نکنند.^۲

۵- شامگاه ۱۲ دی ۱۳۹۴، پس از اقدام نایخردانه حکومت عربستان در اعدام شیخ باقر النمر، سفارت این کشور در تهران و مشهد مورد حمله قرار گرفت. اگر اقدام دانشجویان در آبان ۵۸ مورد تمجید بسیار جامعه و سیاست‌مداران داخلی قرار گرفت؛ اما دی ۹۴ حمله‌کنندگان «عده‌ای خودسر» لقب گرفتند.

بانگ تابعدی در این‌ رفتار از جانب سیاست‌مداران و جامعه ایران برخاست. اخلاق مردمان تغییر کرده بود. مردم سیاست‌ورزی تحول یافته و مدارای دیپلماتیک را طلب می‌کرد و «این از تجربیاتی به شمار می‌رود که ما به قیمت زیادی یاد گرفتیم.»

بی‌نوش‌ها:

۱- این ایده را از دکتر سروش دباغ وام گرفته‌ام. رک: حجاب در ترازوی اخلاق، سروش دباغ

۲- آقای سفیر، گفت‌وگو با محمدجواد ظریف، محمدمهدی راجی، صص ۴۰-۳۹

politics@sharghdaily.ir

● جواد منصوری، فرمانده سپاه، در سال ۵۸ روایت خود را از نقش سپاه در ماجرای تسخیر سفارت آمریکا و روزهای بعد از آن گفته است. بخش‌های مهم این گفت‌وگو با سایت خبرآنلاین در ادامه می‌آید.
● شورای فرماندهی سپاه روز پنجم آبان در بیمارستان قلب به عیادت آقای لاهوتی، نماینده امام در سپاه، رفت. شخصی آمد و صحبتی خصوصی با آقای لاهوتی کرد و ما متوجه نشدیم چه صحبتی شد. آقای لاهوتی به ما گفت: «شما از اتاق خارج شوید؛ چراکه آقای موسوی‌خوئینی‌ها می‌خواهد نکته مهمی را خصوصی بگوید و بعد از رفتن ایشان، شما بایید.»

● از داخل اتاق به راهرو بیمارستان آمدیم. آقای موسوی‌خوئینی‌ها یکبرج ماند و بیرون آمد. من تا قبل از این دیدار، اصلاً آقای موسوی‌خوئینی‌ها را ندیده بودم و تنها نام ایشان را شنیده بودم. بعد از ورود مجدد ما، آقای لاهوتی برنامه آقای موسوی‌خوئینی‌ها را برای

شرق؛ ماجرای لغو عضویت «سپنتا نیکنام» از شورای شهر یزد وارد فاز تازه‌ای شده است. محمد محمودی‌شاه‌نشین، عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس، از تغییر قانون نحوه شرکت اقلیت‌های دینی در انتخابات خبر داده است.
باین‌حال، اسفندیار اختیاری، نماینده زرتشتیان در مجلس، با تأکید بر اینکه «هیچ‌گاه رئیس مجلس دستوری مبنی بر تغییر قانون نحوه شرکت اقلیت‌های دینی در انتخابات را صادر نکرده»، می‌گوید: «اتفاقاً با نظر مثبت سران قوا و پیگیری‌های انجام‌شده، مشکل سپنتا نیکنام از مسیر قانونی در حال حل‌شدن است. درصورتی‌که منافع کل کشور از ابتدا در نظر گرفته می‌شد، پرونده سپنتا نیکنام هیچ‌وقت به این نقطه نمی‌رسید».اختیاری همچنین تأکید کرده: «این پرونده از جنبه‌های مختلف قابل بررسی است. نخستین جنبه این است که هر ایرانی می‌تواند در آبادانی شهر و روستا مشارکت داشته باشد و قانون شوراهای شهر فقط به این مقوله‌ها می‌پردازد.»او به ایسنا گفت: «جنبه دیگر این‌موضوع، احترام به رأی مردم است. در نگاه دیگر، بدعت‌گذاری در جلوگیری از انجام وظیفه فرد منتخب است. از ریاست محترم جمهوری انتظار می‌رود با حفظ از رأی مردم مشرف و ارزشمندان استاز یزد، بیش از پیش در دفاع از قانون اساسی کوشا باشد.»

چنین برخوردی با مسلمانان بشود، می‌پسندیم؟

شاه‌نشین می‌گوید: «یکی از پیشنهادهای مطرح‌شده این است که در انتخابات شوراها هم مثل انتخابات مجلس عمل شود و در شهرهای که پیروان اقلیت‌های دینی در آن جمعیت درخورد توجهی دارند، سهمیه‌ای برای آنها در شورای شهر در نظر گرفته شود. برای نمونه اگر شورای یک شهر هفت‌نفره است به نسبت جمعیت اقلیت‌های دینی یک کرسی از هفت کرسی شورا به اقلیت‌های دینی اختصاص یابد. البته این پیشنهادها هنوز خام است و باید درباره آنها بررسی بیشتری شود.»درهمین‌حال، میرمحمد صادقی، سخنگوی سابق قوه قضائیه، نیز

سیاست

روایت فرمانده وقت سپاه از ۱۳ آبان

چمران گفت چرا این کار را کردید؟ مملکت را به‌هم می‌زنید

تسخیر سفارت داد و از ما خواست با آنها همکاری کنیم. حقیقتاً باید بگویم ما اصلاً فکر هم نمی‌کردیم چنین حرکتی بدون هماهنگی و اجازه حضرت امام قرار است انجام بپذیرد؛ چراکه آقای لاهوتی به‌عنوان نماینده امام خیلی صریح و قاطع همکاری ما را برای تسخیر سفارت خواستار شدند و همه ما احساس کردیم این دستور امام است و حتی شورای انقلاب هم در جریان است. به‌هرحال جلسه شورای فرماندهان سپاه تشکیل شد و در آنجا آقای محسن رضایی که مسئولیت اطلاع‌رسانی ما بر عهده داشت، به‌عنوان رابط سپاه با دانشجویان انتخاب و ظاهراً بیشتر با آقای میردامادی مرتبط شد. به‌هرحال، کار جلو رفت و سپاه به‌عنوان پشتیبان این کار قرار گرفت تا نیروی حفاظت و اقام مورد نیاز دانشجویان را تأمین کند.

● واقعیت قضیه طراحی بر عهده خود آن آقایان بود. سپاه فقط در تأمین وسایل مورد نیاز کمک کرد؛ ولی بعد

از حل موضوع گروگان‌ها، تعدادی از همان دانشجویان را به سپاه آوردیم. به‌محض اینکه سفارت تصرف شد، سپاه از سفارت حفاظت کرد تا دیگران سوءاستفاده نکنند و به داخل سفارت نریزند یا اتفاقات سوئی نیفتد.
● آقای مصطفی چمران که آن زمان معاون نخست‌وزیر بود، با من تماس گرفت و خیلی تندوتیز و اهانت‌آمیز ناراحتی آقای بازرگان را انتقال داد و گلّه از اینکه «چرا این کار را کردید؟ مملکت را دارید به هم می‌زنید. شما فکر نمی‌کنید چه می‌شود؟». من به او گفتم: «شما شهربانی و ارتش را در اختیار دارید، دستور دهید داخل سفارت بروند و دانشجویان را بیرون بریزند». به من گفت: «تو که می‌دانی آنها این کار را نمی‌کنند.» گفتم: «تو می‌گویی آنها این کار را نمی‌کنند، آن‌وقت من به پاسدارها بگویم بیرون بیایند؟». گفت: «اصلاً خودت این‌کار را کردی و ما می‌دانیم». خلاصه برخورد خیلی تندی کرد.

تهیه گزارش جامع معاون حقوقی رئیس جمهوری در موضوع نیکنام

مشکل سپنتا حل می‌شود

به شفقنا گفته: «شان شورای نگهبان نبود به مسئله سپنتا ورود کند. چنین برخوردی را با مسلمانان می‌پسندیم؟».پیشهاد دیگر مطرح‌شده از سوی شاه‌نشین، عجیب‌وغریب‌بودن این اتفاق را بیشتر نشان می‌دهد. او به ایسنا گفته: «پیشنهاد دیگری هم مطرح است از‌جمله اینکه عده‌ای دنبال این هستند که نظارت بر انتخابات شوراها به شورای نگهبان سپرده شود و برخی دیگر نیز می‌گویند باید بیره‌خانه دائمی انتخابات شوراها در مجلس تشکیل شود و مثلاً مرکز پژوهش‌ها و دیوان محاسبات هم ناظر بر عملکرد شوراها باشند.»نماینده زرتشتیان در ادامه تأکید کرد قانون‌گذاری حق قانونی مجلس است. شورای محترم نگهبان نیز می‌تواند نظر شرعی خود را برای قانون‌گذاری به مجلس ارائه کند که در صورت مغایرت با نظر مجلس، مجمع تشخیص مصلحت نظام دراین‌باره تصمیم بگیرد. بنابراین بر اساس قانون اساسی، هرگونه حذف یا اضافه‌کردن تبصره، فقط در صلاحیت مجلس و قانون‌گذاری است. شاه‌نشین اما باید به وجود تکذیب خبرش از جانب اختیاری، از تشکیل کارگروهی در کمیسیون شوراهای مجلس به دستور علی‌لاریجانی، رئیس قوه مقننه، برای اصلاح تبصره یک ماده ۲۶ قانون انتخابات خبر داده است؛ گویا قرار است این تبصره شفاف‌سازی شود.

سران قوه در حل ماجرای سپنتا هم نظردن
به گفته او: «این کارگروه این بند از قانون انتخابات را به‌گونه‌ای اصلاح خواهد کرد که هم نظر شرعی نگهبان و هم اقلیت‌های دینی تأمین شود. نتیجه جمع‌بندی کارگروه تشکیل شده در قالب یک طرح به مجلس ارائه می‌شود. در این طرح، اقلیت‌های دینی مکلف خواهند شد در هر انتخاباتی که شرکت می‌کنند، تنها به کاندیدای خود رأی بدهند.»باین‌حال، اختیاری می‌گوید: «مراجعه به مشروح مذاکرات در زمان تصویب قانون اساسی نیز این‌نگاه را تأیید می‌کند که هنگامی که قانون از سوی شورای نگهبان تأیید و منتشر می‌شود، باید از سوی مجلس تغییر کند که بنا بر گفته ریاست محترم مجلس، در غیر این صورت نمی‌توان کشور را اداره کرد.» نماینده زرتشتیان در مجلس با بیان اینکه موضوع تعلیق عضویت سپنتا نیکنام در شورای شهر یزد در مسیر قانونی خودش در حال حل‌وفصل است، تأکید دارد که دراین‌باره تمام جناح‌های سیاسی و سران سه قوه هم‌نظر هستند و باید به این همدلی، در بستر قانون توجه ویژه‌ای کرد. محمودی‌شاه‌نشین نیز با بیان اینکه اصلاح قانون انتخابات شوراها با حضور کارشناسان وزارت کشور، مرکز پژوهش‌ها و شورای عالی استان‌ها در کمیته انتخابات کمیسیون شوراها در حال بررسی است،

● ما برای حفاظت از سفارت خیلی تلاش کردیم و چندین اقدام مشکوک را خنثی کردیم. حتی حزب توده خیلی اصرار داشت که ساماندهی اسناد را در اختیار بگیرد یا از اسناد کپی بگیرد؛ اما به آنها اجازه داده نشد. با مجاهدین خلق می‌خواستند به‌عنوان این که موافق این حرکت و طرفدار آن هستند، وارد سفارت شوند و خیلی اصرار کردند؛ ولی کسی راهشان نداد.
● در بحث سوءاستفاده از اسناد دو‌مورد مشکوک وجود دارد. آقای موسوی‌خوئینی‌ها به برخی افراد اصرار کرد و گفت: «در این اسناد بگردید، ببینید چیزی علیه بهشتی پیدا می‌کنید؟»؛ دوم زمانی که بحث صلاحیت بنی‌صدر در انتخابات ریاست‌جمهوری مطرح شد، اسناد مربوط به بنی‌صدر افشا نشد.
● روزی که سفارت تسخیر شد، من به‌عنوان فرمانده سپاه در دفتر کارم بودم و لحظه‌به‌لحظه با تلفن مک‌وبیش در جریان ماجرا قرار می‌گرفتم.

● در بحث سوءاستفاده از اسناد دو‌مورد مشکوک وجود دارد. آقای موسوی‌خوئینی‌ها به برخی افراد اصرار کرد و گفت: «در این اسناد بگردید، ببینید چیزی علیه بهشتی پیدا می‌کنید؟»؛ دوم زمانی که بحث صلاحیت بنی‌صدر در انتخابات ریاست‌جمهوری مطرح شد، اسناد مربوط به بنی‌صدر افشا نشد.

● روزی که سفارت تسخیر شد، من به‌عنوان فرمانده سپاه در دفتر کارم بودم و لحظه‌به‌لحظه با تلفن مک‌وبیش در جریان ماجرا قرار می‌گرفتم.

● در بحث سوءاستفاده از اسناد دو‌مورد مشکوک وجود دارد. آقای موسوی‌خوئینی‌ها به برخی افراد اصرار کرد و گفت: «در این اسناد بگردید، ببینید چیزی علیه بهشتی پیدا می‌کنید؟»؛ دوم زمانی که بحث صلاحیت بنی‌صدر در انتخابات ریاست‌جمهوری مطرح شد، اسناد مربوط به بنی‌صدر افشا نشد.

تأکید کرده با جمع‌بندی نهایی، این پیشنهادها در قالب لایحه دولت یا طرح مجلس مطرح خواهد شد.
جامع‌ترین گزارش درباره «سپنتا» را به رئیس‌جمهور ارائه کردیم

معاون حقوقی رئیس‌جمهور نیز از تهیه گزارشی جامع درباره موضوع لغو عضویت سپنتا نیکنام، عضو زرتشتی شورای شهر یزد و ارائه به رئیس‌جمهور خبر داد: «مجموع ابعاد این گزارش تماماً دلالت بر استحقاق این عضو شورا و بقا در سمت خود دارد». لعیاجنیدی با اشاره به موضوع پیگیری‌های دولت درباره موضوع سپنتا نیکنام، به ایسنا گفته: «نخستین، جامع‌ترین و مسبوط‌ترین گزارش به‌لحاظ جنبه‌های گوناگون حقوقی و فقهی را درباره موضوع آقای سپنتا نیکنام تهیه و دو هفته پیش به رئیس‌جمهور و دیگر اعضای مرتبط با این موضوع در دولت ارائه کردیم. مجموع ابعاد بررسی‌ها تماماً دلالت بر استحقاق این عضو شورا بر بقا در سمت خود دارد».معاون حقوقی رئیس‌جمهور در پایان گفت: چهار راهکار مستقیم برای حل این‌موضوع به رئیس‌جمهور محترم پیشنهاد کردیم تا ایشان به صلاحدید خود از هر کدام از این راهکارها که به نظرشان مؤثرتر است استفاده کنند.

خنده‌دار شدن چهره ایران

ماجرای سپنتا نیکنام مدتی است که گزارش و ستون ثابت روزنامه‌های ایران و خبر خبرگزاری‌ها شده است؛ اما بیش از داخل کشور، این ماجرا بهانه‌ای برای نقد سیاست‌های ایران در برخورد با اقلیت‌های دینی شده؛ آنچه به گفته اختیاری توانسته بهانه‌ای برای خنده‌دارکردن چهره ایران شود و سوءاستفاده برخی از آن، سپنتا نیکنام این روزها در مرخصی اجباری است. درعین‌حال، از رئیس مجلس گرفته تا برخی چهره‌های اصولگرا، بر این باورند که مسئله سپنتا با بازگشت او به شورای شهر یزد ختم به خیر خواهد شد. باین‌حال، چهره‌های شورای نگهبان همچنان سر حرف خود مانده‌اند و شاید مصلحت‌نظام مفری برای خروج از این بحران باشد.

ناگفته‌های ظهور داعش

پیدا کرد و از او از ۹۱٫۹۰ و ۹۲ پروژه‌های قابل‌توجهی در عراق اخذ شد. مبلغ فرارآدرادهای شرکت‌ها تا اوایل خردادماه سال ۹۳ به حدود ۴٫۴ میلیارد دلار رسید.

در آن ایام بیش از ۷۰ درصد سهم صادرات خدمات مهندسی به خارج از کشور را عراق به خود اختصاص داده بود. البته باید گفت که پس از حمله داعش و کاهش شدید قیمت نفت، تمام پروژه‌های داخل عراق متوقف شد.

ا البته سفارت می‌تواند در این موارد کمک کند.

بله. من هم گفتم که رقم پروژه‌ها از ۴۰۰ میلیون به ۴٫۴ میلیارد دلار رسید. قطعاً این زمینه وجود داشت و وجود دارد. سفارت و کنسولگری‌ها می‌ما در عراق می‌توانند نقش اساسی داشته باشند. ظرفیت پذیرش پروژه در عراق زیاد است و حتی می‌توان حجم پروژه‌ها را ۱۰ برابر نسبت به گذشته افزایش داد.

آلا ان هم وجود دارد؟

بله، البته نیاز به تلاش و پیگیری دارد.

آلا آیا در عراق فضا برای بازسازی آماده است یا باید گذار انجام شود؟

هم‌زمان مجبورند عقب‌ماندگی‌های رفاهی و خدمت‌ای را برطرف کنند. عراق نیازمند به توسعه و عمران است. امیدواریم که با وجود پیچیدگی وضع عراق، داستان اقلیم آخرین بحران عراق باشد و این کشور به سمت امنیت و توسعه برود. بازسازی و نوسازی روندی گریزناپذیر در عراق است و ما باید بتوانیم از این روند حداکثر بهره‌برداری را داشته باشیم. به نظر من ما می‌توانیم حداقل تا ۱۲میلیارد دلار در بازسازی عراق در مراحل اولیه در بخش خدمات و مهندسی و فنی مشارکت کنیم.

آلا این عدد چقدر از سهم بازسازی عراق می‌شود؟
سهم زیادی نمی‌شود. من گفتم ظرفیت ما هم یک بحثی است. زمانی که ۴٫۴ میلیارد دلار ما پروژه در عراق داشتیم، ۷۰٫۷ درصد صادرات مهندسی فنی کشور را عراق به خود اختصاص داده بود.

ادامه از صفحه ۱۵

پروژه اصلاحات قیچی شد

چهار درصد تولید ناخالص کشور را صرف یارانه‌های مسکن کرد و در بهترین حالت ۵۰ هزار خانوار کم‌درآمد را تحت پوشش قرار داد درحالی‌که یارانه مسکن کرده‌اند و ۶٫۵ میلیون خانوار را تحت پوشش قرار داده‌اند. این یعنی هزردان منابع ملی برای ارضای خودخواهی‌های شخصی. از یک طرف هزینه‌هایی به اسم ایجاد عدالت بر کشور تحمیل می‌شد که نه‌تنها باعث رشد اقتصادی نمی‌شد، بلکه جلوی آن را هم می‌گرفت و از سمت دیگر در داخل کلان‌شهرها شدت رانت‌جویی در بحث مسکن را افزایش داد. یک نمونه آن در طرح جامع مسکن سال ۸۶ است که حتی پیش از انقلاب هم سابقه نداشت و آن افزودن ۲۰درصدی به رقم جمعیت قابل‌پذیرش در شهر تهران است. در آن طرح نوشته شده ظرفیت جمعیت‌پذیری در شهر تهران ۸٫۶ میلیون نفر است که به خاطر شرایط خاص آن ۹٫۱۱ میلیون نفر در نظر می‌گیریم. با دخالت شخص رئیس‌جمهور وقت یک بند به آن اضافه می‌کنند که به خاطر رونق‌بخشیدن به بخش مسکن این رقم ۱۱ میلیون نفر باشد! حتی شاه هم جرئت نداشت این‌طور در یک طرح جامع دست ببرد. این نمونه‌ای از فساد سامان‌مند است.

آلا شما قبلاً در جایی گفته‌اید برای منتقدان مسکن مهر در دولت قبل یک فضای تنگ ایجادشده بود.

منظورتان از آن جمله چه بود؟

هرکسی که با آن شیوه اجرای مسکن مهر مخالفت کرد، از کارشناس تا مدیر از کار برکنار شد و کسانی سر کار آمدند که آن طرح را توجیه‌کنند و بعضی از آنها در همین دولت هم هستند.

آلا کلا افراد موافقی هستند.

تقصیری هم ندارند. سیستم‌های بوروکراتیک بعد از مدتی این‌طور می‌شوند. همان روزهایی که تازه احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور شده بود، مشخص بود مایل به استفاده از افرادی در سیستم بوروکراسی است که استقلال کمتری داشته باشند. در قانون سال ۵۴ سازمان برنامه، استقلال کارشناسی تثبیت شده بود. چرا؟ چون استقلال کارشناس در بوروکراسی ضامن حفظ عقلانیت سیستم است. ویر می‌گوید بوروکراسی باید شایسته‌سالار باشد تا وظیفه‌اش را به‌درستی انجام دهد. از طرفی هم می‌گوید: دانش از درون بوروکراسی توسعه پیدا نمی‌کند. پس باید بیرون بوروکراسی هم شایسته‌سالاری وجود داشته باشد. شایسته‌سالاری اصل مهمی در توسعه است. چه شباهتی بین دو کشور چین و کره وجود دارد که باوجود این همه تفاوت عقیده هر دو توسعه موفقی را تجربه کرده‌اند؟ چرا جنک شایسته‌سالاری در آنها حاکم است؟ این موضوع در ایران روزبه‌روز کم‌رنگ‌تر شده است چون فشار سیاسی بوروکراسی را سرسپرده و ترسو می‌کند و شایسته‌سالاری را از بین می‌برد.

آلا برخی تحلیلگران معتقدند در حال حاضر یک نظام ارباب‌رعیتی جدید بر پایه مالکیت شکل گرفته است. چه اندازه با این ادعا موافقی؟

موافق نیستم. به آلمان نگاه کنید. در آلمان ۴۰ درصد افراد مالک هستند و با وجود سیاست‌های تشویق به مالکیت در آلمان می‌بینیم که همچنان کسی میل به صاحبخانه‌شدن ندارد و چیزی حدود ۶۰درصد مردم اجاره‌نشین هستند و از وضعیت خودشان هم رضایت دارند. اتفاقاً برعکس در کشورهایی که در بوق مالکیت مدیده شده مشکلات بیشتری به وجود آمده است. این نوع برخورد با مسئله همان رویکرد خرده‌بورژوازی است که فقط تا نوک دماغش را می‌بیند. این نوع موضع‌گیری‌هاست که پوپولیسم را تقویت می‌کند و امثال احمدی‌نژاد با این می‌آید. بین اقتصاددان و ایدئولوگ فرق هست و این فرق باید جدی گرفته شود. درست است که اقتصاد توسعه‌طیف‌های مختلفی دارد، کره و برزیل و چین هرکدام راه خودشان را رفته‌اند، ولی همه اینها یک مبانی اقتصاد توسعه‌ه برای خود دارند و ترکیب فرآیندهای بین برنامه و بازار را تعریف کرده‌اند. هیچ‌کدام آنها هم قابل کپی‌کردن نیستند و باید در خود کشور با خلاقیت به آن برسیم که متأسفانه می‌بینیم هیچ کشور تلاشی برای آن نمی‌شود. شما در مجلس کشورمان یک کمیسیون برای اقتصاد توسعه نمی‌بینید. همان طوری که در انتخابات شورای شهر هم همه به دنبال متخصصان شهری می‌گردند، اما هیچ‌کس سرفاگی از متخصصان توسعه نمی‌گیرد. شهری که توسعه نداشته هیچ طوطی می‌تواند درآمد پایدار نداشته باشد؟ همین نگاه است که باعث می‌شود آن رویکرد در رزمینه مسکن فرمان بدهد؛ شهرداری‌ها باید خودکفا شوند، اما به این فکر نکنند که تا شهر خودکفا نشود، چطور شهرداری می‌خواهد خودکفا شود. نتیجه فقط تغییر همین دو کلمه؛ یعنی شهر خودکفا و شهرداری خودکفا باعث رشد رانت در کشور شد. آمریکا از سال ۱۹۳۶ نظام مالی مسکن کم‌درآمدها دارد؛ یعنی نزدیک به یک قرن. این اتفاق خواهد بود. هم رشد اقتصادی را به‌همراه خواهد داشت، هم شهرها آلودگی خورج از وضعیت تک‌محصولی و خام‌فروشی نفت و تحقق عدالت فراهم می‌آیند و همه اینها با اقتصاد دانش ممکن است.